

noista; täytyy vähentää ruokatarpeita, lääketarpeita, sairaanhoitajia, yksinpää jätäkkin ruumiiden säilytyshuoneessa. Monta on kuollut sairaalassa vaan sen takia, että yksi sairaanhoitaja on yrittänyt tehdä kolmen sairaanhoitajan työn.

Itse sitä tietämättä, oli Luella jonkun aikaa maksava potilas. Ellamon tehtaanomistajat pitivät tapanaan yrittää auttaa suklaatimakeisten kastajia. Tämä tietysti ei ollut tuottavaa liikettä. Ei, jumala meitä suvatkoon! Se johtui yhtiön vanhemman kumppanin, Mr. Howard Ellamon, kunnan vatsan tavantakaisista sietämättömistä väänneistä. Hän ajatteli, että hänen pitäisi tehdä jotain työstä pois joutuneiden työläisten hyväksi. Mutta sellaisista tunteista johtuva armeliaisuus ei voi kauan kestää. Kaikki kuitenkin tulee kirjanpidossa näkyviin menopuolella. Ne tuhannet eri menot, mitä koituu onnistuneen liikkeen ylläpitämisessä — ajatellaan yhtä ainoata menoa, nimittäin ilmoitusmenoa — yhteen lasketuna tekevät huikaita summia. Täytyy karsia pois ylellisyydet ja pyyry vaan tarkasti "busineksessa."

Luella kuului niihin ylellisyyksien joukkoon.

— Ilmasto täällä on kokonaan liian korkea sinulle, sanoi sairaalan lääkäri. — Me voimme järjestää niin, että pääset takaisin Manhattan saarelle. Sinulle on paljon parempi siellä kuin täällä.

Luella siirtyi eteenpäin, kulkien läpi vielä kahden eri sairaalan kunnan hoidokkaina. Vihdoin hän pääsi matkansa päähän Segmoren sairaalaan puoli toista vuotta sen jälkeen kun oli ottanut mukaansa sen sylkirasian sairaalassa.

Segmoren sairaalassa tarkastava lääkäri otti huomioon hänen keuhkotautia poteville sairaille ominaiset kynnöt — riittänyt hänet vyötäröille saakka, kapaloitsi hänet liinasella ettei saisi mitään ihotautitartuntaa kuunnellensa hengityselinten ja sydämen toimintaa; sitten hän käytti instrumenttejaan.

— Missä sinä asut? Missä olit työssä?

— Olin suklaatimakeisten kastajainoin —

Lääkäri viittasi liidellään ja jatkoi tutkimustaan, puhuen jostain käsittelemättömästä "huippuunsa kehityksestä" toiselle ankaran näköiselle miehelle, joka istui pöydän takana ja kirjotti. Luellassa oli korkea kuume; hänet lähetettiin suoraan vuoteelle armeliaisuusosastolle.

Täällä ensikerran koko sairaalaurallaan oli Luella onnellinen. Tietysti hän oli onnellinen. Täällä hän tapasi kahdeksan muuta suklaatimakeisten kastajaa, joista seitsemän oli Ellamon tehtaanaisia.

Joulun aika lähestyi. Yksin tuossa pitkässä valkoisessa huoneessa valkosine liinoineen, seinineen ja kattoineen — missä kaikki oli kalpeana kuin kummitus — yksin sielläkin kulki iloisuuden ja jouluvoimien väreet vuoteelta vuoteelle... Korkean kuumeen takia oli Luella sidottu vuoteelleen. Mutta toisten suklaatimakeisten kastajien sallittiin liikkua ja vieraila toistensa luona. He kaikki ilmaisivat sen mielipitteen, että seuraavana jouluna he ovat jo terveitä ja pääsivät pois täältä.

On surullista kertoa, että Mr. Howard Ellamo makasi kuolinvuoteellaan. Hän teki kuoleman kauniissa kodissaan Riverside Drivella. On mahdollisesti huomionarvoista mainita, että hän poti n. k. Brights-tautia*) Hän sai eräänä päivänä sen ajatuksen päähänsä, että joulun aikana hän olisi jo terve; ja tämä ajatus herätti toisen. Hän kutsui yks-

sityssihteerinä ja heikosti saneli kirjeen nuremmalle kumppanille, miehelle nimeltä Steiner. Kirjeen sisältö oli, että kaikille Ellamon tehtaan työläisille, mitä voidaan löytää, tulee lähettää joululahjaksi kaksi paunaa suklaatimakeisia.

Olisi mielestä antaa vääriä käsityksiä tästä miehestä. Hän oli kerrassaan rakastettava ja inhimillisen sorttinen mies. Hänellä oli perhe, kaksi tytärtä ja yksi poika. Hän oli uskonnollinen mies ja kirkkonsa sakristi. Te mahdollisesti luulet myötätuntonne ulottuvan laajemmalle kuin hänen, mutta asia on päinvastoin; hänen myötätuntonsa ulottui laajemmalle kuin teidän. En aivan tarkalleen tiedä mitä armeliaisuus sana tarkoittaa nykyaikana (se ennen tarkoitti rakkautta kreikkankielellä), mutta tämä mies oli yleensä armelias mies. En usko, että te olette kuluttaneet paljon aikaa minkäänlaisessa armeliaisuushommaassa, missään, minään aikana. Näkkääs, hän tiesi kaiken sen mitä te tiedätte armeliaisuudesta ja enemmänkin. Ja sittenkään hän ei vielä tiennyt miten alkaakaan olla armelias — hän jakeli lahjoja kahdenpaunan makeislaatikkoita. Ei kukaan tiedä miten alkaa armeliaana oleminen. Aletaan aina väärrästä päästä. Me olemme valmiit auttamaan avun tarpeessa olevia, mutta arvoituksena on se, mitenkä avuntarpeessa olevat joutuvat avun tarpeeseen? Miksi sen sallittiin tapahtua? Oli kerran ruumis, joka nousi ja kirosi ruusuojen kantajat, kysyen minkätähden ei ruusuja tuotu silloin kun hän oli elossa. — Liian moni meistä kantaa ruusuja kuolleille.

Mr. Howard Ellamo teki kuolemaa, vaikka hän elvytti itseään pettäväillä toiveilla. Vilpittömästi hän tahtoi tehdä hyvää, sentähden että se oli hänen signunsa vaatimus, jota kihoittivat jäisyyden henkäykset. Hän luuli, että hänen hyväntekeväisyshalunsa todistaa sitä, että hän on parantumassa. Mutta vähjäpä sillä mitä hän ajatteli. Oli jo liian myöhästä hänen ajatustensa merkittämiin. Eikä sekään enään merkinnyt mitään mitä hän teki. Miehen teot pitäisi tehdä silloin, kun hän on vielä täydellisesti elossa ja kykenevä itse johtamaan tekonsa.

Aivan yhtä äkkä, Mr. Howard Ellamo oli kuollut.

Mr. Steiner, nuorempi kumppani, oli älykäs liikemies. Ilmottaminen on ilmottamista — vaikkapa miehen puolesta, joka loistaa jo toisessa maailmassa, missä hänellä ei ole ikinä mitään myytävää. Ja niin, kun kukin työnjohtajat toi listansa tyttöjen nimiä hänelle ja samalla mutisi jostain siitä kohtalon järkähtämättömästä laista, joka lähestyy ylempiäkin ihmisiä, kääntyi Mr. Steiner ja sanoi: — Eikö olisi hyvä asia se, että kaikki tehtaan työläiset antaisivat jonkinlaisen julkisen suruilmoituksen yhteisesti? Jotain siitä mitenkä he muistelevat kiitollisuudella Mr. Ellamoa? He voisivat kaikki tulla hautausmaahan ja sitten panisimme sen sanomalehtiin myös.

Johtajattaret, ihmeellistä kyllä, olivat sitä mieltä, että se on hyvä ajatus. Tehtaan työläiset kutsuttiin joukkokokoukseen — kaikki ne uudet Luellat, jotka olivat vastanneet ilmoitukseen "naistyöläisiä halutaan", ja joilla vielä oli edessään uusia maailmoja, jotka he tulisivat valloittamaan. Hyväksyttiin pitkä lausunto, kiitettiin kuolleen isännän hyvyttä ja todistettiin, että kaikki, jotka ovat olleet niin onnellisia, että ovat saaneet hänen tehtänsä tehdä työtä, häntä rakkaudella ja kiitollisuudella muistavat. Sitä tuli melko hyvä kuolonilmoitus.

Siellä oli yksi työnjohtajat, joka oli vanhapäikä. Hän oli yksi niistä

"jotka eivät ole paljon mitään." Hän alkoi käydä jo vanhaksi, eikä hänellä ollut paikkaa mihin menisi jouluaan viettämään, joten hän kääri kahdeksan kahdenpaunan makeislaatikkoa ja vei ne Segmoren sairaalan armeliaisuusosastolle.

Kaikki potilaat olivat siksi voimissaan, että voivat olla yhdellä ja liikkuskella tunnin tai pari. He naurivat kuten he ennen lapsina ollessa olivat nauraneet; heidän laihat kasvonsa kadottivat hetkeksi sen eriskummallisen ilmeen, joka seuraa elämää silloin kun se lähestyy loppuaan... sellainen tyyni synkkyden ilme.

Johtajatar jakeli makeislaatikot ja käisi puristetuin. Tytöt epäilemättä olivat onnellisia. He katselivat niitä tuttuja makeisaloja, joita he ennen olivat itse olleet kastamassa. Nauraa kikatellen ja kiihtyneessä mielentilassa he leikkivät kunnes saivat kuumeen nousemaan.

Johtajatar kertoi heille Mr. Ellamon kuolemasta.

— Eikö olekin surullista, sanoi Luella viiknaasti.

Kaikki toiset potilaat olivat samaa mieltä, ja syntyi keskustelu siitä kumpi tehtaan "gentleman" hän oli ollut. Yksi tyttö oli kerran nähnyt hänet ajavan pois tehtaalta automobiilillaan. Toinea tyttö oli nähnyt hänet kahdesti tarkastusmatkalla tehtaassa.

Toiset rehellisesti kadehtivat näitä kahta.

— Miltä hän näytti? kysyi Luella.

— Hän oli puettu mahtavan suuren turkkiin. Komea vanha mies.

— Ei hän minusta näyttänyt vanhalle, sanoi toinen.

— No, sitten oli hän huomattavan näköinen — mukkea.

Ja niin edespäin.

Sinä iltana kahdeksan kuumeista, hajatuksista päätä käänteleviä suklaatimakeisilla tahrantuneilla tyyneillä. Lakanat olivat suklaatitahroja täynnä. Samoin olivat heidän yönuttunsa. Kahdeksan tyttöä, ahnaasti puristaen kädessään makeislaatikkoaan, oli uneen vaipunut — kevyeen epäterveelliseen uneen — makeiset lujasti käteen puserrettuna. Kukkotautiset ovat hyvin ahnaita bon-bon-makisiille.

Segmoren sairaalassa ei kukaan koskaan parane terveeksi. Se on "viimeinen" sairaala; siellä potilas päättää elämänsä.

SEATTLE, WASH.

Osastomme naiset panevat toimeen suuret myyjäiset t. k. 20 p. Siis saapukaa kaikki joukolla ostamaan joululahjoja tuttavillemme. Siellä on paljon arvokkaita käsitöitä ja muuta hyvää. Siis lauantaina tavataan.

Sunnuntaina on ohjelma-iltama, m. m. yksinäyöksinen kappale, runoja, lauluja, kertomuksia, kupletteja y. m. ja tanasia lopuksi sen uuden orkesterin säestyksellä. Kyllä silloin kelpaakin pyörähdellä niin komean musiikin tahdissa.

Sitten jouluaatto-iltana on kuusijuhla osastolla. Saapukaa joukolla; kai se pukkikin muistaa lapsista kuusella.

Joulupäivänä esitetään näytelmäseuran toimesta yhteiskunnallinen, katsomisen arvoinen nelinäyöksinen kappale "KUNNIA" (Etu- ja takapihan kunnia). Silloin täytetään haallimme ääriään myöten, sillä ikävähän näytellessämme on vähälle huoneelle näytellä. Kun ninkin ahkeraan harjoittelee ja touhuu, niin soisi, että haali olisi ääriään myöten täynnä; silloin sitä mieluummin ja innokkaammin näytteleekin. Uuden vuoden tienoilla on iso operetti nimeltä "Pikku pyhimys". Kappaleessa on paljon kaunista lauluja. Kyllä näette ilmoitukset näistä kaikissa pallohalaisissa, jolle muualla

nin Toverin seinällä on aina ilmoitukset ja seurakkaa Toveria, niin näette tarkemmin.

Osastollamme oli kokous tk. 11 p. New Castlen osastolta oli tullut kirje, jossa ilmoitettiin heidän osaston lakkauttaneen toimintansa ja että he ovat luovuttaneet Seattlen osastolle Toverin osakkeet ja omaisuuden joka kiitollisuudella otettiin vastaan. Äänestettiin Toverin vastaavasta toimittajasta johon ehdolla on ainoastaan тов. John Välimäki. Osastomme oli kaikki puolin John Välimäkeä vastaan monen eri syyn perusteella, kuten kokouksessa ilmeni ja äänestyksessä Välimäkeä vastaan annettiin 16 ääntä ja puolesta ainoastaan 2 ääntä. Osastomme ehdotti kielenkääntäjäsihteeriksi nykyistä Peltto ja Koti lehden toimittajaa тов. Arvid Nelsonia Superiorista, Wis.

Edustajakokouksen enemmistöehdotuksen puolesta annettiin 19 ääntä ja vähemmistöehdotuksen puolesta annettiin 9 ääntä. Mrs. Naimi Bergman valittiin näyttämön puuston johtajaksi 10 dollarin kuukauspalkalla. Entinen soitokunnan johtaja oli tuonut osastomme nuotit takaisin, niin ilmoitettiin. Kullist-mieheksi valittiin Antti Stohiman ja Hekkala. Osasto päätti mennä takuukseen тов. Leo Leinon puolesta kun hän on nykyinen aluekomeitan rahastonhoitaja ja samalla osasto luovutti kerran kuussa haalin aluekokouksien pitoa varten. Seattlen osasto päätti yksimielisesti antaa tunnustuksensa тов. Leinolle, joka on nykyinen palkkakuntamme kirjeenvaihtaja että hän on kirjoittanut Seattlen parhaimpia kirjoituksia kuin kukaan edeltäjä ja että hän edelleen jatkaa samaan suuntaan. Rahastonhoitajalle annettiin huomautus että maksaa niin paljon kuin mahdollista ulos toverilainoja. Seuraava osaston kokous on tk. 23 p. kello 2 päivällä. Silloin on virkaillain vaali. Koetta-kaapa saapua kaikki täsmällisesti, sillä meillä ei ole paljon aikaa käyttääväniimme. Vielä kerran muistakaa saapua kaikki joulun pyhinkiä huuhille. Toivotan hauskaa joulua ja taistelutarmon alkavalle vuodelle.

Toveritar Maria Lehto käiväsi Saksanmaalla ja toi tullessaan Alekille terveen tytön tyllerön. Molemmat voivat hyvin.

E. H.

VALKOSET MURHAAJAT. Jämsäläinen Saari syytteseen.

Sanomalehdissä on pitkin aikaa näkynyt toinen toistaan kamalampia kuvauksia Jämsässä kansalaissodan kiihdyttävää taapahtuneista veritöistä, joiden toimeenpanossa suurin syy lankei talollisen H. J. Saaren osalle. Monista kanteluista ja vaatimuksista huolimatta on hän tähän asti saanut kulkea vapaana miehenä. Nyt kuitenkin näyttää siltä kuin joutuisi hän viimeinkin vastamaan teoistansa. H. J. S. nim. tietää kertoa, että oikeuskanslerin määräyksestä on nostettu syyte Saarta vastaan ja lienee hänet jo pidätettykin.

HALUAISIN saada jonkun suomalaisen farmarin osoitteen Sylvan Lake'n ympäriltä, Canada. — Osoite: V. LAISI, 1228 Oregon St., Berkeley, Calif.

JOS OLETTE KIPEÄ

Pyytää VAPAA 5 LÄÄKEKIRJA — No. 5

Siinä on yli 25 muosen ja nelisen tuuria sell. tittä. Kuka myykin täydellisen terästä suomalaisista kottiköveistä. Mistä jokainen voi itse valita sopivan lääkkeen tautilleen, samaten myöskin lääkötön hinnan y. m.

Lääkkeet eivät ole patentteja, vaan suomalaisia valmistetta, joita Suomessa on jo käytetty monia kymmeniä vuoria.

Tämän kirjan saatte vapaasti ja pitteisi sen olla jokaisessa suomalaisessa kodissa, sillä ette tiedä koska sitä tarvitsette, varokaa hankuut-lääkkeitä ja hankuut-lääkkeitä.

— Igoulin Aptteki on saurla — —Suon, Apttekiilike Yhdysvalloissa—

P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.

*) Brights-tauti johtuu yleensyömi-sestä.